

GIG
CYMRU
NHS
WALES

Bwrdd Iechyd Prifysgol
Aneurin Bevan
University Health Board

Gwybodaeth i Gleifion Gosod Stent yn yr Uwch Vena Cava

Cyfarwyddiaeth Radioleg Glinigol

Cyflwyniad

Mae'r daflen hon yn egluro'r driniaeth Gosod Stent yn yr Uwch Vena Cava, yr hyn sy'n digwydd a'r risgiau posibl. Nid yw'n fwriad iddi gymryd lle'r drafodaeth ddeallus rhwng eich meddyg a chi ond gall fod yn bwynt dechrau i drafodaeth o'r fath.

Mae'n bosibl y bydd gosod stent o'r fath yn fater o frys ac na fydd llawer o amser i drafod ond dylech gael eglurhad digonol cyn arwyddo'r ffurflen gydsynio.

Beth yw'r Stent?

Dyfais fetel fychan sy'n cynnwys tiwb o rwydwaith gyda diamedr o tua 1cm ac yn amrywio o ran hyd o 4cm - 8cm yw stent. Mae'n bosibl y defnyddir mwy nag un stent. Gosodir y stent yn yr uwch vena cava, sef y wythien fawr sy'n dod â gwaed yn ôl o'r aelodau uchaf, y pen a'r gwddf i'r galon.

Pam fy mod angen Stent yn yr Uwch Vena Cava?

Mae'r profion eraill a gawsoch wedi dangos bod y brif wythien hon wedi'i chywasgu a'i bod yn atal llif y gwaed. Dyma yw achos y chwydd yn eich wyneb ac efallai yn eich breichiau. Mae'n bosibl hefyd bod rhai ceuladau gwaed o fewn y gwythiennau.

Pwy sydd wedi gwneud y penderfyniad?

Bydd yr ymgynghorydd sy'n gyfrifol am eich achos a'r radiolegydd wedi trafod y sefyllfa ac yn teimlo mai hon yw'r driniaeth orau i chi. Ar ôl cynnal y driniaeth, bydd angen triniaeth bellach i ddelio gyda'r achos gwaelodol

Pwy fydd yn gosod y stent?

Radiolegydd, meddyg wedi'i hyfforddi'n arbennig. Mae gan radiolegwyr arbenigedd penodol i ddefnyddio cyfarpar pelydr-x a hefyd i ddehongli'r delweddau a gynhyrchir. Mae'n rhaid iddyn nhw edrych ar y delweddau hyn wrth gynnal y driniaeth.

Ble bydd y driniaeth yn cael ei chynnal?

Yn yr adran belydr-x mewn ystafell sgrinio arbennig sydd wedi'i haddasu ar gyfer triniaethau arbenigol.

Sut ddylwn i baratoi ar gyfer gosod stent yn yr uwch vena cava?

Bydd yn rhaid i chi aros i mewn yn yr ysbyty. Mae'n bosibl y byddan nhw'n gofyn i chi beidio â bwyta nac yfed am tua 4 awr cyn y driniaeth ond yn dweud y gallwch chi yfed ychydig o ddŵr. Byddan nhw'n gofyn i chi wisgo gŵn ysbyty. Gan fod y driniaeth fel arfer yn cael ei chynnal drwy ddefnyddio un o wythiennau'r fraich/ gwddf a hefyd y wythien fawr yn y forddwyd, mae'n bosibl y gofynnir i chi eillio'r croen o gwmpas y forddwyd. Os oes gennych unrhyw alergedd, rhaid i chi ddweud wrth eich meddyg.

Beth sy'n digwydd go iawn wrth osod y stent

Byddwch chi'n gorwedd ar y bwrdd pelydr-x fel arfer ar wastad eich cefn. Bydd y radiologydd yn cadw popeth mor ddihaent ag sy'n bosibl a bydd yn gwisgo gŵn theatr a menig llawdriniaeth. Byddan nhw'n glanhau'r croen wrth ymyl y pwynt gosod yn y flaen fraich ac yn y forddwyd gydag antiseptig. Bydd llieniau theatr yn gorchuddio'r rhan fwyaf o weddill eich corff.

Bydd nodwydd fechan yn cael ei rhoi i mewn i'r wythien yn eich braich ac wedyn bydd gwifren denau a chathetr bach yn cael eu rhoi i mewn fel bod lliwydd gwrthgyferbyniol yn gallu cael ei chwistrellu i mewn i amlinellu'r gwythiennau yn rhan uchaf eich corff.

Byddan nhw'n rhoi anaestheteg leol i mewn i'r croen yn y forddwyd dde a nodwydd i mewn i'r brif wythien. Yna, byddan nhw'n rhoi gwifren denau a chathetr i mewn i'r wythien.

Mae'r radiologydd yn defnyddio'r cyfarpar pelydr-x i sicrhau bod y cathetr a'r wifren yn mynd i mewn i'r lle cywir. Bydd y wifren o'r forddwyd yn cael ei symud drwy'r man lle mae'r brif wythien wedi culhau a'r stent yn cael ei osod a'i leoli. Mae'n bosibl na fydd y stent yn ymestyn yn llawn ac mae'n bosibl y bydd yn rhaid chwythu balwn y tu mewn i'r stent i sicrhau'r effaith cywir. Pan fydd y stent wedi'i leoli, bydd y lliwydd gwrthgyferbyniol yn cael ei chwistrellu i gadarnhau bod y safle'n gywir a'i fod yn gweithio'n dda. Bydd y cathetrau'n cael eu tynnu wedyn o'r fraich a'r forddwyd a rhoddir pwysau i atal y gwaedu.

A fydd yn brifo?

Mae'n bosibl y bydd y croen a'r meinwe dyfnach ychydig yn anghysurus wrth chwistrellu'r anaestheteg leol. Ar ôl hyn, ni ddylai'r driniaeth fod yn boenus. Weithiau gall y frest fod ychydig yn anghysurus pan fydd y stent yn ymestyn y meinwe o gwmpas y wythien sydd wedi culhau. Byddwch chi'n effro yn ystod y driniaeth ac yn gallu dweud wrth y radiolegydd os byddwch chi'n dioddef unrhyw boen neu eich bod yn anghyfforddus o gwbl.

Pa mor hir fydd y driniaeth yn cymryd?

Mae sefyllfa pob claf yn wahanol ac nid yw bob amser yn hawdd rhagweld pa mor gymhleth neu syml fydd y driniaeth. Fel arfer, bydd y driniaeth drosodd mewn tua awr.

Beth sy'n digwydd wedyn?

Byddan nhw'n mynd â chi'n ôl i'r ward ar droli. Bydd nyrsys y ward yn cynnal profion arferol fel cymryd eich pŷls a'ch pwysau gwaed i sicrhau nad oes unrhyw broblemau. Byddan nhw hefyd yn edrych ar y croen lle'r oedd wedi'i dorri i sicrhau nad oes unrhyw waedu. Fel arfer, byddwch chi'n aros yn y gwely am ychydig oriau hyd nes i chi wella. Mae'n bosibl y byddan nhw'n eich cadw yn yr ysbyty dros nos.

A oes unrhyw risgiau neu gymhlethdodau?

Mae hon yn driniaeth ddiogel ond mae rhai risgiau a chymhlethdodau a all godi. Mae'n bosibl, weithiau, y bydd clais bach o'r enw haematoma o gwmpas y man lle rhoddwyd y nodwydd ac mae hyn yn normal. Os bydd hwn yn mynd yn glais mawr, mae risg o haint a bydd hwn wedyn angen triniaeth gyda gwrthfotigau. Weithiau, oherwydd presenoldeb ceuladau gwaed yn y gwythiennau uwch ben y darn sydd wedi culhau, mae'n bosibl y bydd angen rhoi cyffur fydd yn toddi'r ceulad a gadael i'r stent weithio'n iawn. Mae posibilrwydd o gymhlethdodau fel gwaedu o fannau eraill wrth roi cyffuriau o'r fath. Os bydd hyn yn digwydd adeg y driniaeth, yna byddan nhw'n trafod hyn gyda chi.

Yn olaf...

Ystyrir gosod stent yn yr uwch vena cava fel triniaeth ddiogel ac fe'i cynlluniwyd i leddfu eich symptomau. Nid yw'n gwella'r clefyd sydd wedi achosi i'r brif wythien gulhau. Mae rhai mân risgiau ac er na ellir rhagweld pa mor aml y bydd y rhain yn digwydd, fel arfer rhai mân ac anaml iawn fyddan nhw.

I gael mwy o wybodaeth, cysylltwch â:-

Y Brif Nyrs G. Kingsbury ar:- 01873 - 732737
Adran Radioleg, Ysbyty Nevill Hall

neu

Nyrsys Radioleg ar:- 01633 - 234327
Adran Radioleg, Ysbyty Brenhinol Gwent